

חמורים מול כלבים- תורתו של רבי עקיבא

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סב עמוד ב

ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה, חזייתה ברתייה דהוה צניע ומעלי, אמרה ליה: אי מקדשנא לך אזלת לבי רב? אמר לה: אין. איקדשא ליה בצינעה ושדרתייה. שמע אבוא אפקה מביתיה, אדרה הנאה מנכסיה. אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב. כי אתא, אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי. שמעיה להווא סבא דקאמר לה: עד כמה קא מדברת אלמנות חיים? אמרה ליה: אי לדידי ציית, יתיב תרי סרי שני אחרני. אמר: ברשות קא עבידנא, הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחרני בבי רב. כי אתא, אייתי בהדיה עשרין וארבעה אלפי תלמידי. שמעה דביתהו הווא קא נפקא לאפיה, אמרו לה שיבבתא: שאילי מאני לבוש ואיכסאי, אמרה להו: יודע צדיק נפש בהמתו. כי מטיא לגביה, נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה, הווא קא מדחפי לה שמעיה, אמר להו: שבקוה, שלי ושלכם שלה הווא. שמע אבוא דאתא גברא רבה למתא, אמר: איזיל לגביה, אפשר דמפר נדראי. אתא לגביה, א"ל: אדעתא דגברא רבה מי נדרת? א"ל: אפילו פרק אחד ואפי' הלכה אחת. אמר ליה: אנא הווא, נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה, ויהיב ליה פלגא ממוניה.

תוספות מסכת כתובות דף סב עמוד ב ד"ה דהוה צניע

דהוה צניע ומעלי - והא דאמר באלו עוברין (פסחים מט:) אמר ר"ע כשהייתי עם הארץ הייתי אומר מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור משמע דלא הוה מעלי איכא למימר דהתם לאו משום שהיה שונא תלמידי חכמים אלא משום שהי' סבור שמתגאין על עמי הארץ מפני תורתן והיו תלמידי חכמים שונאים אותם וגם משום שלא היו מניחין אותם ליגע בהם כדאמרינן (חגיגה דף יח:) בגדי עם הארץ מדרס לפרושים אבל מכל מקום שומר מצות הי'ה, רבינו תם

¹ תלמוד בבלי מסכת פסחים דף מט עמוד ב

תניא, אמר רבי עקיבא: כשהייתי עם הארץ אמרתי: מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור. אמרו לו תלמידיו: רבי, אמור ככלב! - אמר להן: זה - נושך ושובר עצם, וזה - נושך ואינו שובר עצם.

¹ ספר הלכות גדולות סימן א - הלכות ברכות פרק ראשון עמוד לד

תניא רבי מאיר אומר כדי שיכיר בין זאב לכלב, רבי עקיבא אומר כדי שיכיר בין חמור לערוד, מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ו ולמה נקרא שמו כלבא שבוע שכל הנכנס לביתו רעב ככלב היה יוצא מביתו שבע:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ס עמוד ב

אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר, וכן תנא משמיה דרבי עקיבא: לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד. כי הא, דרבי עקיבא דהוה קאזיל באורחא, מטא לההיא מתא, בעא אושפיזא לא יחיבי ליה. אמר: כל דעביד רחמנא לטב. אזל ובת בדברא, והוה בהדיה תרנגולא וחמרא ושרגא. אתא זיקא כבייה לשרגא, אתא שונרא אכליה לתרנגולא, אתא אריה אכלא לחמרא. אמר: כל דעביד רחמנא לטב. ביה בליליא אתא גייסא, שבייה למתא. אמר להו: לאו אמרי לכו כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא

¹ מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ו

דבר אחר הווי מתאבק בעפר רגליהם זה ר' אליעזר ושותין בצמא את דבריהם זה ר' עקיבא. מה היה תחלתו של ר' עקיבא. אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו אמרו לו המים שתדיר נופלים עליה בכל יום אמרו לו עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מים (איוב י"ד י"ט). מיד היה רבי עקיבא דן ק"ו בעצמו מה רך פסל את הקשה דברי תורה שקשין כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם מיד חזר ללמוד תורה. הלך הוא ובנו וישבו אצל מלמדי תינוקות. א"ל רבי למדני תורה אחז רבי עקיבא בראש הלוח ובנו בראש הלוח. כתב לו אלף בית ולמדה. אלף תיו ולמדה. תורת כהנים ולמדה. היה לומד והולך עד שלמד כל התורה כולה. הלך וישב [לו] לפני רבי אליעזר ולפני רבי יהושע **אמר להם רבנתי פתחו לי טעם משנה.** כיון שאמרו לו הלכה אחת הלך וישב לו בינו לבין עצמו **אמר אלף זו למה נכתבה. בית זו למה נכתבה. דבר זה למה נאמר. חזר ושאלו והעמידן בדברים:** רבי שמעון בן אלעזר אומר אמשול לך משל. למה הדבר דומה לסתת שהיה מסתת בהרים פעם אחת נטל קרדומו בידו והלך וישב על ההר והיה מכה ממנו צרורות דקות ובאו בני אדם ואמרו לו מה אתה עושה. אמר להם הרי אני עוקרו ומטילו בתוך הירדן. אמרו לו אי אתה יכול לעקור את כל ההר. היה מסתת והולך עד שהגיע אצל סלע גדול נכנס תחתיו סתרו ועקרו והטילו אל הירדן וא"ל אין זה מקומך אלא מקום זה. כך עשה להם ר' עקיבא לר' אליעזר ולר' יהושע [בנין יהושע שם- "שלמד מהם לאחדים עד שתפס הכל ונתגדל"].

אמר לו ר' טרפון עקיבא עליך הכתוב אומר מבכי נהרות חבש ותעלומה יוציא אור (איוב כ"ח י"א) דברים המסותרים מבני אדם הוציאם ר' עקיבא לאורה:

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כה עמוד ב

תנו רבנן מעשה ברבי אליעזר שגזר שלש עשרה תעניות על הצבור ולא ירדו גשמים. באחרונה התחילו הצבור לצאת. אמר להם: תקנתם קברים לעצמכם? געו כל העם בבכיה, וירדו גשמים. שוב מעשה ברבי אליעזר שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה. ירד רבי עקיבא אחריו, ואמר: אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה. אבינו מלכנו למענך רחם עלינו, וירדו גשמים. הווי מרנני רבנן. יצתה בת קול ואמרה: לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מידותיו, וזה אינו מעביר על מדותיו.

פתח עינים מסכת תענית דף כה עמוד ב

ירד רבי עקיבא אחריו ואמר אבינו מלכנו וכו'. הרב ר' שמואל החסיד זצ"ל היה אומר. אבינו מלכנו חטאנו לפניך בגימט' רבי עקיבא הוא יסדו וחד חסר הקריאה ריב"ם הלכות יום הכיפורים. ליקוטי רבינו בצלאל כ"י.

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף סו עמוד ב

התחיל רבי עקיבא לדון: מקוה פסולו ביחיד, ובעל מום פסולו ביחיד, ואל יוכיח בן גרושה וכן חלוצה שפסולו בשנים; דבר אחר: מקוה פסולו בגופו, בעל מום פסולו בגופו, ואל יוכיח בן גרושה וכן חלוצה שפסולו מאחרים. אמר ליה ר' טרפון: עקיבא, כל הפורש ממך כפורש מן החיים!

תלמוד בבלי מסכת יומא דף פה עמוד ב

אמר רבי עקיבא: אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, מי מטהר אתכם - אביכם שבשמים, שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם ואומר מקוה ישראל (ה') מה מקוה מטהר את הטמאים - אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף סג עמוד א

אמרו לו: מפני שאתה מעבר שנים וקובע חדשים בחוץ לארץ. אמר להם: והלא עקיבא בן יוסף היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוץ לארץ? - אמרו לו: הנח רבי עקיבא, שלא הניח כמותו בארץ ישראל.

רמב"ם הלכות מלכים פרק יא הלכה ג

אל יעלה על דעתך שהמלך המשיח צריך לעשות אותות ומופתים ומחדש דברים בעולם או מחיה מתים וכיוצא בדברים אלו, אין הדבר כך, שהרי רבי עקיבא חכם גדול מחכמי משנה היה, והוא היה נושא כליו של בן כוזיבא המלך, והוא היה אומר עליו שהוא המלך המשיח, ודימה הוא וכל חכמי דורו שהוא המלך המשיח, עד שנהרג בעונות,